SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1727

av Kjell-Arne Ottosson (KD)

Översyn av bidragsvillkoren för enskilda vägar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och vid behov förändra klassificeringen och villkoren för statsbidrag till enskilda vägar i syfte att stärka väghållarnas möjligheter att underhålla vägarna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det enskilda vägnätet är en livsnerv för landsbygden. Vägarna används för arbetspendling, tillgång till service, jord- och skogsbrukets transporter och allmänhetens möjligheter att komma ut i naturen. Deras betydelse sträcker sig långt utöver de fastighetsägare som ansvarar för underhållet.

Under mandatperioden 2018–2022 uppmärksammade jag genom frågor, interpellationsdebatt och motioner hur förändrad klassificering och bidragstillämpning drabbade enskilda väghållare. Vägar förlorade sitt statliga bidrag och, i kommuner där stöden var sammankopplade, även det kommunala bidraget. Därmed försvagades möjligheterna att finansiera underhållet. När stödet försvinner kvarstår vägens betydelse för bygden och näringslivet. Väghållarna kan då tvingas begränsa trafiken eller stänga

vägen med bom. Det försämrar tillgängligheten och kan medföra långa omvägar. Eftersatt underhåll leder dessutom till kapitalförstöring och större kostnader för att senare återställa vägen.

En vägs samhällsnytta kan inte bedömas enbart utifrån antalet fordon. Även vägens funktion för boende, näringsliv, genomfart och tillgång till naturen måste väga tungt. Detta är särskilt viktigt i glest befolkade områden. Regeringen har genomfört en översyn av regelverket för statsbidrag till enskild väghållning och infört nya regler från 2026. Det är positivt, men det är viktigt att följa upp hur de nya reglerna fungerar i praktiken och om de ger väghållarna tillräckliga förutsättningar att underhålla och hålla vägarna öppna för allmänheten.

Uppföljningen bör särskilt beakta konsekvenserna av tidigare förändringar i klassificeringen, där indragna statsbidrag i vissa fall även har lett till att kommunala bidrag försvunnit. Regeringen bör säkerställa att vägens faktiska samhällsnytta väger tungt vid bedömningen av rätten till bidrag.

Enskilda väghållare som håller vägar öppna för allmänheten utför en viktig samhällsinsats. De behöver långsiktiga och rimliga ekonomiska förutsättningar för att fortsätta göra det.

Kjell-Arne Ottosson (KD)